

HET WARE VASTEN

Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, dan zullen zij vasten in die dagen.

Lukas 5:35

Christenen, ik heb voorgenomen om naar aanleiding van deze tekstwoorden te preken over het vasten. Het valt ons op dat de mensen niet weten wat een waar vasten is, omdat zij het zo weinig beoefenen. Het bestaat niet alleen daarin, dat men zich onthoudt van eten en drinken, want Paulus zegt, dat de lichamelijke oefening tot weinig nut is. Het moet op een geestelijke wijze verstaan worden, zoals de profeet Jesaja zegt in hoofdstuk 58: 'Zou het zulk een vasten zijn dat Ik verkiezen zou, dat de mens zijn ziel een dag kwelt, dat hij zijn hoofd kromt gelijk een bieze, en een zak en as onder zich spreidt?

Zoudt gij dat een vasten noemen, en een dag de HEERE aangenaam?' (vers 5). Het is alsof hij zeggen wil: Nee, beslist niet. Maar in het zesde en de volgende verzen zegt hij: 'Dit is het vasten dat Ik verkies, dat gij losmaakt de knopen der goddeloosheid ... dat gij de hongerige uw brood mededeelt, en de arme verdrevene in het huis brengt... dat gij de naakte kleedt.. dan zal uw licht voortbreken als de dageraad en uw genezing zal snel uitspruiten, en uw gerechtigheid zal voor uw aangezicht heengaan, en de heerlijkheid des HEEREN zal uw achterhoede wezen ... zo gij uw ziel opent voor de hongerige.

Daarom moet er eerst een droefheid, een bitter wenen over de zonden zijn. Het moet een dag van beroering zijn, zoals Jesaja zegt: 'Daarom zeg ik: Wend het gezicht van mij af; laat mij bitter wenen; dring niet aan om mij te troosten over de verstoring van de dochters van mijn volk. Want het is een dag van beroering en van vertreding, en van verwarring van de Heere, de HEERE der heerscharen, in het dal van het gezicht, een dag van omverwerping van de muur, en van geschreeuw naar het gebergte toe'

(22:4-5). Het moet zijn zoals de Heere zegt in Joël 2: 'Bekeer u tot Mij met uw ganse hart... scheur uw hart en niet uw klederen, en bekeer u tot de HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid en berouw hebbend over het kwade. Wie weet, Hij mocht Zich wenden en berouw hebben; en Hij mocht een zegen achter Zich overlaten tot spijsoffer en drankoffer voor de HEERE, uw God'(vers 12-

14).

Dit is het ware vasten, als een ziel zich onthoudt van haar eigen lusten en begeerten. Als ze met geen woord daarover spreekt, maar dat ze zich verheugt in de Heere. Hier zien we dus, christenen, dat het vasten niet bestaat in lichamelijke inspanningen, maar dat we onszelf aan de Heere opofferen. We moeten niet voor onszelf, maar alleen voor de Heere leven, dus ons niet alleen, zoals de Roomsens, van spijs en drank onthouden. Hoewel we dit ook kunnen doen om ons daardoor des te bekwaamer te maken voor het dienen van de Heere. Maar het meest specifieke doel moet zijn dat we op die dag ons hart, zoals hiervoor gezegd is, voor de Heere uitstorten, en het aangezicht van de Heere zoeken, en zich met geestelijke zaken bezig houden. U moet dan ook uw hart zoeken te vernederen. U moet u onderzoeken, uw zonden belijden en daarover wenen en bedroefd zijn. U moet niet wanhopig worden, dat deugt nergens toe, maar tot de Heere gaan met gebeden en verzuchtingen, opdat Hij zich over u zal ontfermen en uw ziel genezen wordt. Dit is het waarover de Zaligmaker in deze tekst spreekt.

De reden waarom wij behoren te vasten is dat de Bruidegom weg is. De Bruidegom is de Zaligmaker Jezus. In onze tekst wordt gezegd dat de Bruidegom zal weggenomen worden, en dan zullen de dagen van droefheid komen. Er zijn tweeërlei manieren van wegnemen of weggaan van de Bruidegom, namelijk op lichamelijke of geestelijke wijze. Van een lichamelijke wegnemen kunnen we lezen in Handelingen 1, waar staat dat Hij werd opgenomen daar zij het zagen en een wolk nam Hem weg van hun ogen. Over het lichamelijke wegnemen zullen we niet spreken, want Christus naar het lichaam bij ons te hebben, is niet tot ons nut.

Maar hier wordt bedoeld het geestelijke weggaan van Zijn kinderen, dat is, als de Heere niet werkt door Zijn Geest en de mens aan zichzelf overgeeft en zijn eigen verlangens en begeerten laat volgen. Wanneer de Heere Zijn genade en geest onttrekt en Zijn hand terughoudt, dan wordt van Hem gezegd dat Hij weggaat.

De bruid klaagt daarover in Hooglied 5 als zij zegt: 'Ik deed mijn Liefste open, maar Hij was geweken, Hij was doorgedaan; mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet, ik riep Hem, doch Hij antwoordde mij niet. De wachters, die in de stad rondgingen, vonden mij, zij sloegen mij, zij verwonden mij; de wachters op de muren

namen mijn sluier van mij. Ik bezweer u, gij dochters van Jeruzalem! indien gij mijn Liefste vindt, wat zult ge Hem aanzeggen? Dat ik krank ben van liefde.' In hoofdstuk 3 zegt zij: 'Ik zocht des nachts op mijn legerstede Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet... De wachters, die in de stad rondgingen, vonden mij; ik zei: Hebt gij Hem gezien, Dien mijn ziel liefheeft?' Daarna zei zij: 'Toen ik een weinigje van hen weggegaan was, vond ik Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik hield Hem vast.'

Zie, dit is wat ik u ook moet zeggen, dat uw Bruidegom is weggegaan, dat de Zaligmaker Jezus uit onze gemeente is heengegaan, dat de Heere Zijn Geest en genade van ons heeft weggenomen. Hoe kunnen we dat zeggen? De Zaligmaker heeft toch beloofd dat Hij met ons zal zijn tot de voleinding der wereld? Dat Hij Zijn gemeente wil bouwen en bewaren en dat de poorten van de hel haar niet zullen overweldigen? Inderdaad, maar dat wil niet zeggen dat de Kerk altijd voorspoedig en vruchtbaar zal zijn. Deze belofte wordt in zoverre vervuld dat Hij op aarde Zijn volk zal hebben, en dat er altijd een kerk zijn zal zoals ten tijde van Elia. Deze meende dat hij alleen was overgebleven, terwijl er nog wel zeventuizend door de Heere waren bewaard. Dit wil dus zeggen dat Hij altijd Zijn kinderen zal bewaren. Die kleine kudde zal Hij beschermen, hetzij hier of op een andere plaats, zelfs al was het in het pausdom.

Wij mogen wel zeggen, dat wanneer de Bruidegom is weggegaan, Hij niet altijd wegblijft. Uiteindelijk zal Hij terugkomen. We zullen Hem ook weer vinden als we Hem zoeken, zoals de bruid in het Hooglied. Als zij lang gezocht had, vond ze Hem, hield Hem vast en liet Hem niet gaan totdat ze Hem in de kamer van haar moeder gebracht had, 'in de binnenste kamer van haar die haar gebaard had'. Er komt dan een sterk verlangen om zich aan Hem over te geven, wanneer de Heere in het hart van een mens komt om het in te nemen, zoals de bruid zegt: 'Gij hebt mij het hart ingenomen' (Hooglied 4:9), gelijk een geweldige een stad inneemt. Hij zal in deze stad zijn intrek nemen en zijn onderdanen wetten geven, waaraan zij zich moeten houden. Zij zullen moeten buigen en zich onderwerpen. Zo is het ook als Koning Jezus het hart van een mens heeft ingenomen. Dan wordt Hij daarin hun Heer. Hij zal Zijn troon daarin vestigen. Hij zal daarin woning maken. Hij zal het regeren en bewerken. Hij zal het hart besturen en tot een tempel van de Heilige Geest maken.

Dit wonen moet niet zo opgevat worden alsof de Zaligmaker een uitwendig Koninkrijk zal oprichten, zoals de Joden in het Oude Testament op al het uiterlijke zagen, en riepen: Des Heeren tempel! Nee, het is zoals Paulus zegt in Romeinen 9:8, dat niet de kinderen van het vlees, maar de kinderen der belofte Gods kinderen zijn. We moeten daarom letten op de zekere beloften die de Heere gedaan heeft: 'Uw poorten zullen steeds openstaan, zij zullen des daags of des nachts niet toegesloten worden; opdat men tot u inbrengt het heer der heidenen, en hun koningen tot u geleid worden' (Jesaja 60:11). En ook vers 16: 'En gij zult de melk der heidenen zuigen, en ge zult de borsten der koningen zuigen; en gij zult weten, dat ik de HEERE ben, uw Heiland, en uw Verlosser, de Machtige Jakobs.'

Sommigen zullen zeggen dat het voorzeggingen zijn die de eindtijd betreffen. Zij moesten echter Gods Woord eens gaan onderzoeken, want zullen die beloften vervuld worden, dan moet immers de Bruidegom wederkeren met Zijn Geest en genade. De heerlijkheid der Kerk blijkt niet uit het grote aantal leden, en slaat ook niet op de uitwendige glans van de kerk, maar dat ze toeneemt in heiligheid en zelfverloochening en meer andere geestelijke deugden. Zie christenen, dat is de rechte heerlijkheid.

De Zaligmaker zegt dat we de tekenen der tijden moeten onderscheiden. Laten we dit samen eens doen en in de voortgang der eeuwen drie perioden onderscheiden.

De eerste begon toen Christus naar de hemel was opgevaren om de Trooster te zenden. Dit heeft Hij inderdaad gedaan op de Pinksterdag, waarvan we lezen in Handelingen 2. Petrus zegt dat van deze dag door Joël geprofeteerd is. God zegt: 'Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees, en uw zonen en uw dochters zullen profeteren ... en Ik zal wonderen geven in de hemel boven en tekenen op de aarde beneden.' Toen was er een toenemen in de genade bij God en bij de mensen. Toen waren ze één van hart en één van ziel, ze waren weldadig en rijk in goede werken, en gaven gaarne hun goederen aan de ellendigen. Deze tijden waren reeds afgebeeld door de kostbare tempel van Salomo.

De tweede periode breekt aan met de komst van de antichrist. Dan wordt de mens der zonde geopenbaard en de zoon van het verderf. Dan zal de ongerechte geopenbaard worden, die de Heere weg zal doen door de Geest van Zijn mond en te niet maken door de verschijning van Zijn toekomst. De

oorzaak daarvan is dat men de liefde der waarheid niet aanneemt om zalig te worden. Daarom zal de Bruidegom weggaan. Hij zal een kracht der dwaling zenden, dat zij de leugen zouden geloven, zodat zij allen veroordeeld worden die de waarheid niet geloofd hebben (zie 2 Thessalonicenzen 2). Paulus zegt over hen in Romeinen 1 : ‘Die de waarheid Gods veranderd hebben in de leugen en het schepsel gediend en geëerd hebben boven de Schepper ... vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, vol van nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid ... haters van God, smaders, hovaardigen, laatdunkenden, vindere van kwade dingen, de ouderen ongehoorzaam; onverstandigen, verbondbrekers, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijken, onbarmhartigen; die, daar zij het recht Gods weten (namelijk dat zij die zulke dingen doen de dood waardig zijn) niet alleen ze doen, maar ook mede een welgevallen hebben in hen die ze doen.’

Daarvan zien we nu de vervulling. De dagelijkse ervaring leert dat dit in het christendom gewoon is geworden. Dat zou men met veel bewijzen kunnen aantonen, want de verborgenheid der ongerechtigheid is niet alleen in de leer gelegen, maar ziet in het bijzonder ook op het leven van de mensen. Is het tegenwoordig niet zoals het in de dagen van Noach was, in de dagen van de zondvloed? Eet men niet en drinkt men niet, volgt men niet zijn eigen lusten en begeerten. Is er wel liefde onder ons? Zou de Zaligmaker, als Hij nu eens kwam, ook geloof vinden? Wij willen dit niet van Zijn kinderen zeggen, hoewel ze ook al zeer vreugdeloos en ellendig zijn. De Zaligmaker bedoelt hiermee ook niet de heidenen maar zij die de naam van christenen dragen. Zij die zich, zoals Paulus zegt in 2 Timotheüs 3, gedragen als liefhebbers van zichzelf, onheilig, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods. Ze vertonen een gedaante van godzaligheid, maar hebben de kracht daarvan verloochend. Het zijn mensen die altijd leren en nimmermeer tot kennis der waarheid komen. Mensen die de waarheid tegenstaan, verdorven zijnde van verstand en verwerpelijk aangaande het geloof.

Zie eens, christenen, zou u onze tijd levendiger kunnen beschrijven? Ik vraag u eenvoudig, staat het er zo niet met het christendom voor? Wie een weinig geestelijk inzicht heeft ontvangen, en een geestelijk oog heeft, die moet het toegeven en het met droeve ogen aanzien. Als men slechts uiterlijk een net en burgerlijk leven leidt, waarop niets aan te merken is, dan kan

men lidmaat worden en ten Avondmaal gaan. Of men het beeld van Christus vertoont of niet en of men de tale Kanaäns spreekt of niet, daar let men nu niet op.

Maar, christenen, er moet iets anders in u zijn. Jezus moet uw Koning zijn. U moet door Jezus geregeerd en bearbeid worden. U moet Jezus in uw hart hebben, met Hem vertrouwelijk omgaan, met Jezus sterven en met Jezus leven. De Babylonische ballingschap is een voorbeeld van zo'n boze en verdorven tijd. Zoals toentertijd de Joden verstrooid waren, als het ware in een vallei vol doodsbeenderen, zo is het nu met de christenen. Want de verborgenheid, Babel genoemd, heeft de overhand en heeft de aardbodem geheel bedekt. U zegt misschien dat slaat alleen op het pausdom. O nee, wij zijn zelf het Babel, ja het Babel der Bábelen, want het gaat niet alleen over de leer, maar ook over het leven, over de leugentaal, over geveinsde overleggingen. De waarheid wordt niet meer gekend, en wie van alle bovengenoemde kwalijke zaken geen afstand neemt, moet verloren gaan.

De derde periode is wat moeilijk te omschrijven omdat ze nog niet is gekomen, maar ze zal aanbreken wanneer Babel gevallen is. Allereerst, omdat de Heere God dit in Zijn Woord met nadruk zegt: 'Ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend is.' Welke verborgenheid bedoelt Paulus hier? Dat is, zegt hij, wanneer de verharding voor een deel over Israël gekomen is. Dan zal Babel vallen, en dan zal 'de volheid der heidenen ingaan. En alzo zal geheel Israël zalig worden, gelijk geschreven is: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. En dit is hun een verbond van Mij, als Ik hun zonden zal wegnemen.' Vervolgens moet de belofte van de Babylonische gevangenschap vervuld worden, omdat alle beloften van het Oude Testament vervuld zullen worden. Bij voorbeeld die van Zerubabel en Jozua, die zien op het Nieuwe Testament. Als dat waar is, dan moeten we het geloven. Ik ga niet mee in de gedachten van hen die Jezus pas verwachten over enige duizenden jaren. O nee, ik ben het veeleer eens met hen die zeggen dat er verlossing uit Israël verwacht kan worden zoals we lezen in Jesaja 59 en 60. Nu is de kerk in een diepe slaap. Maar hoe zal ze zijn als de tijd vervuld zal zijn? Dan zal die kostelijke tijd komen, waarvan Jesaja heeft gesproken: 'Dan zullen zij de Naam des HEEREN vrezen van de ondergang, en Zijn heerlijkheid van de opgang der zon; als de vijand zal komen gelijk een stroom, zal de Geest des HEEREN de banier tegen hem oprichten.... Mij aangaande, dit is Mijn

Verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken' (59:19 en 21). Ook in Jesaja 60: 'Dan zult gij het zien en samenvloeien, en uw hart zal ontroerd zijn en verwijd worden; want de menigte der zee zal tot u gekeerd worden, het heer der heidenen zal tot u komen' (vers 5). Dan zegt Hij verder: Al de schapen van Kedar zullen tot u verzameld worden, de rammen van Nebájoth zullen u dienen. ... Maar de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht en uw God tot uw Sierlijkheid. ... En de dagen uwer treuring zullen een einde nemen. En uw volk zullen allen tezamen rechtvaardigen zijn, zij zullen in eeuwigheid de aarde erfelijk bezitten; zij zullen zijn een spruit van Mijn plantingen, een werk van Mijn handen, opdat Ik verheerlijkt word (vers 7 en 19-21).

We gaan nu verder spreken over de tweede periode. Moeten we ons niet afvragen of het beter zou zijn geweest wanneer de mensen Christus nooit gekend hadden. Maar, leraar, hoe kunt u dat zeggen, want zonder het kennen van God kunnen we toch niet zalig worden? Inderdaad, maar het kennen alleen is verstandswerk en daarom deugt het niet. Het heeft geen waarde voor God. Als de Heere Zijn Geest niet weggenomen had, anders gezegd, als de Bruidegom nog bij ons was, dan zouden we inderdaad de Heere vrezen, dienen en gehoorzamen. We zouden onszelf verloochenen en zo laten zien dat we Zijn kinderen zijn. Maar waar wordt dit nog gezien? Waar wordt de Heere gevreesd, geliefd, gediend en gehoorzaamd? Waar is het verloochenen van zichzelf? Waar is de eerbied en het ontzag voor de Heere? Wie is er die Jezus als Koning laat heersen in zijn hart? Heeft dit alles niet als oorzaak dat de Bruidegom is weggegaan?

Als we nu met onderscheid onze tijd eens bezien, zullen we opmerken dat deze dingen onze tijd kenmerken. Is men de ouderen niet ongehoorzaam? Is de ongerechtigheid niet vermenigvuldigd? De hele wereld ligt onder de macht van de duivel. Maar toch zal de Heere Zijn kinderen bewaren, want die heeft Hij in Zijn handpalmen gegraveerd. Hij bewaart ze als de appel van Zijn oog, zodat ze zullen volharden tot het einde. Maar als de grote verharding zal gekomen zijn, dan zal Babel vallen. Dan zal die kostelijke tijd komen, waarvan Jesaja geprofeteerd heeft in het 61^e hoofdstuk. Dan zal de Bruidegom terugkeren en dan zullen de snoeren voor ons in een liefelijke plaats vallen. Dan zal de Heere met barmhartigheid bewogen zijn en zal Hij ons bestralen met de Zon der gerechtigheid.

We zullen nu nagaan waaruit blijkt dat de Bruidegom is weggegaan.

1. Als de Bruidegom bij ons was, zou Hij wonderen doen. Hij zou de blinden ziende maken, te weten die geestelijk blind zijn. Hij zou de kreupelen doen wandelen en de doden opwekken. Maar waar gebeurt dat nu? Waar ziet men verandering en waar is bekering? Dit alles wordt veroorzaakt doordat de Bruidegom niet meer onder ons woont.
2. Men zou zich verheugen als men de stem van de Bruidegom zou horen. Ik vraag u in alle eenvoud of men tegenwoordig wel zo verheugd is, als men Zijn stem hoort, als men Zijn Woord hoort prediken? Is er nog wel een verlangen en bezigheid bij de men

sen, zodat ze tijd nemen om het Woord te lezen en daarover met eerbied te spreken?

Is er wel het verlangen om Psalmen te zingen en te mediteren en na te denken over wat gepredikt is? Dit durf ik wel te zeggen dat men eerder een afschuw daarvan heeft. Zelfs onze leidlieden houden van een praatje en spotten met hun trouwe leraars en zielzorgers.

Ik vraag u ook of u de gedaante van de Bruidegom hebt? Als Hij onder ons zou zijn, dan moesten wij Zijn gedaante uitdrukken en Zijn beeld vertonen. Paulus zegt dat we naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest (2 Korinthe 3:18). Christus zou in ons leven en wij zouden aangedaan hebben de nieuwe mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld van Hem Die ons geschapen heeft (Kolossenzen 3:10). Als de Bruidegom onder ons was, dan zou Jezus onder ons wonen. Hij zou ons leren, onderwijzen, de ogen openen, een geestelijk besef geven van Zijn eigenschappen, ook inzicht, en Zijn gestalte in ons vertonen. We zouden gaan van kracht tot kracht. Maar waaruit blijkt dat nu? Het zijn allen goede, burgerlijke mensen als ze koren en most hebben. Ze houden maaltijden vol leegheid en laten zo zien, dat ze de heidenen en papisten gelijk zijn. Zo ver is de gedaante van Jezus uit ons land, dat we Hem niet meer kennen. De leraars zelf kennen Hem niet en daarover moesten we klagen, zuchten en bidden. De leraars zijn vleselijk. U kunt aan hen zien dat ze de gedaante van Jezus niet vertonen. Ze doen wat ze willen, ze volgen hun eigen zin, verlangens en begeerten. Ze denken alleen aan wat ze eten en drinken zullen en hoe ze de mensen zullen behagen. Zolang men niet gestolen heeft of een zware overtreding begaan, wordt er niets van gezegd. De gedaante van een burgerlijk mens neemt de

plaats in van de gedaante van Jezus. En deze mensen wil men aan het Sacrament laten deelnemen. Waarvandaan komt dit anders dan dat de leraars zelf een burgerlijk en geen geestelijk gezicht vertonen. Soms laat de Heere hen dit zien, maar de volgende dag is het weer weg. Dan slapen ze weer als de anderen. Dit alles heeft als oorzaak dat de Bruidegom is weggegaan.

De Bruidegom geeft Zijn bruid kostelijke en geestelijke kleding en sieraden. Hij · versiert Zijn kinderen op bijzondere wijze zodat ze uitmunten in heiligheid en gerechtigheid. Hij leidt hen met alle blijdschap en verheuging (Psalm 45:16). Hij geeft Zijn bruid versierselen die niet bestaan in wat uiterlijk is, in het vlechten van het haar, en het omhangen van goud, of van klederen aan te trekken. Nee, het sieraad van Zijn kinderen is in de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedige en stille geest, die kostelijk is voor God. Of, zoals Paulus zegt in Romeinen 13:14, dat wij zouden aandoen de Heere Jezus Christus en niet het vlees verzorgen tot begeerlijkheden.

Wijs mij nu eens iemand, die laat zien dat hij met het beeld van Jezus is versierd. De versiering die u nu vertoont, is dat niet de versiering van de wereld, die bestaat in kleding en in hoogmoed? Vertoont u niet het beeld van de duivel? Moet u niet versierd worden met geestelijke deugden, met geloof, liefde, godzaligheid en eerbaarheid, kortom met het beeld van uw Heiland en Zaligmaker?

Zie dan, christenen, moeten we niet erkennen dat hiervan te weinig of niets gevonden wordt? Men heeft wel veel op met zichzelf en wereldse dingen. Daar gaat men elkaar in voor, en daartoe zet men elkaar aan.

Maar als men van Jezus en van Zijn Woord moet spreken, en hoe men zijn zaligheid behoort uit te werken, dan is er niemand thuis. Wat is daarvan de oorzaak? De Bruidegom is weg. Maar, christenen, die versieringen en die opsmuk moeten weg. U kunt niet Jezus tegelijk met de wereld dienen, dwars tegen God in. Nee, alles moet voor de Heere zijn.

Als de Bruidegom bij ons was, dan moest de taal van Jezus gesproken worden. In Hosea 2:15 zegt de Heere dat wij Hem noemen zullen: onze Man. Welnu, christenen, als Hij onze Liefste is, onze Bruidegom dan moesten wij steeds Zijn taal spreken. Wij moesten vertellen van Zijn grote daden en wonderen en wat Hij aan onze ziel gedaan heeft. Wij moesten steeds van Zijn grootheid spreken en Hem verheerlijken. Ik durf te zweren dat men in sommige huizen van de taal van Jezus niet eens rept. Zo worden

de kinderen opgevoed in het kwaad en glijden ze af naar de eeuwige verlorenheid. Wat zal ik zeggen? Zelfs bij de maaltijden in de bijeenkomsten van voorgangers en overheidspersonen wordt de naam van Jezus niet genoemd.

Het aantal van Gods kinderen neemt niet toe. Als de Geest niet weg zou zijn, dan zouden er kinderen Gods gewonnen worden en dezen zouden weer voortgaan en toenemen in geloof en heiligmaking. Men zou meer vruchten voortbrengen en er zou meer liefde wezen. Maar de liefde verkilt zelfs onder Gods kinderen. Als er niets op de mensen aan te merken valt, brengt men zijn kinderen naar de doop, of er nu geloof bij de ouders gevonden wordt of niet. Men belooft daar dat men de kinderen in de vreze des Heeren zal opvoeden, terwijl de ouders soms zelf de Heere niet vrezen. Is dat geen ellendige en droevige zaak? Is dit niet een teken dat de Heere Zijn Geest weggenomen heeft?

We zijn toch niet volmaakt, werpt u tegen, hoe kunt u ons dan veroordelen? Ik geloof immers, en we zijn toch christenen? Ja, u meent dat u een christen bent, maar u hebt alleen maar de gedaante en de schijn van een christen. U beoefent uw geloof niet op de juiste wijze, want u beschouwt de Zaligmaker als een nieuwe Wetgever. U wilt door eigen kracht en eigengerechtigheid naar de hemel gaan. U denkt dat het wel goed is als u een gerust geweten hebt en als u koren en most hebt. Dan is het wel. O nee, integendeel, dit is de weg die u regelrecht leidt naar een diepe slaap.

O, christenen, het moet geheel anders zijn. Jezus moet Koning van uw hart zijn. Hij moet uw Hoofd, uw Man, uw Liefste en uw Bruidegom zijn. Dat moet uw grootste begeerte zijn. U moet alle krachten daartoe inspannen, dat u uzelf zou kunnen verloochenen, en dat al wat in u is op de Heere gericht zou zijn. U moet ernaar streven, om één met Jezus te zijn, met Jezus gemeenschap te hebben en met Hem verenigd te worden. U moet ernaar streven Jezus uw hoogste Goed te achten, alles te verlaten om Jezus' wil, alles van onwaarde te achten, en dan af te staan van alle ongerechtigheid. Dit is de gehele zaak: Jezus moet Koning zijn en wij Zijn onderdanen.

U hebt een valse belijdenis en meent dat Christus uw Bruidegom en Zaligmaker is. Maar u steunt op een valse grond, u bedriegt uzelf vreselijk. O, christenen, het is een vals geloof en niet het ware, zaligmakende geloof. Als de Bruidegom Zelf in uw hart komt, en Zich daar levendig doet gevoelen en heerlijk vertoont, zodat u Hem Zelf ziet en kent, zodat u uzelf aan Hem overgeeft, dan woont Hij door het geloof in uw hart. Dan bent u

bereid Zijn stem te volgen als Hij tot u spreekt. Dan bent u niet alleen, maar u loopt op de goede weg. Als dan de wereld u aantrekt, dan is het: Weg wereld, Christus is mijn Man, Jezus is mijn Heiland. Hij is mijn Leidsman, mijn Leermeester en mijn hoogste Goed. De wereldling, hij heeft een valse belijdenis, hij wil dit niet toegeven, hij meent desondanks dat Christus zijn Zaligmaker is. Wat een prediker zegt, dat geeft me een verloren gevoel, dat maakt mij wanhopig, zegt hij. Arme mensen, weet u niet dat Jezus er Zelf aan te pas moet komen? Weet u niet, dat u door God getroost, geleerd en geleid moet worden?

Vraagt u zich af wat ik ermee voor heb dit alles te zeggen? O hardnekkig, krom en verdraaid geslacht, wanneer zult u toch loskomen van uw bedrieglijke gronden? Dit zou ik willen, dat u eens oprecht uw geweten onderzocht, of u daarin wel het beeld van Christus vindt, opdat u zich niet zou bedriegen.

Wat is dat nu weer, werpt u tegen. Zeggen de kerkvader Eusebius en anderen met hem niet dat de kerk altijd dit beeld heeft vertoond? Dat is inderdaad waar. De Bruidegom is al lange tijd weg geweest. Maar het is nu de tijd van vasten. Laat ons onszelf dan in diepe vernedering voor de Heere neerwerpen en belijden dat het onze eigen schuld is, dat de Bruidegom is weggegaan. Dat het onze zonden zijn, die een scheiding gemaakt hebben tussen ons en onze God.

Maar, zegt u, zouden we niet blij mogen zijn? Jawel, maar niet op dezelfde manier zoals de wereld zich verheugt en vermaakt met ijdelheid. Laten we liever vrolijk zijn in de Heere, vrolijk zijn naar de ziel, zoals Paulus zegt in Kolossenzen 3:16. We moeten de Heere verheerlijken met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen. We moeten voor Hem zingen met aangenaamheid in onze harten. Dat moet er gebeuren. Maar al onze vrolijkheid, kostbaarheid en rijkdommen stellen niets voor. Ze kunnen niet helpen als u niet vrolijk bent in de Heere en als u niet rijk en kostbaar bent naar de ziel. Kom, christenen, laat ons langdurig worstelen, opdat de Bruidegom eens mocht terugkeren. Let daar wel op, Hij zal de doodsbeenderen eens weer levend maken en de blinden doen zien. Hij zal eens geven een overvloedige hoeveelheid van Zijn Geest. Wie weet hoe nabij Hij nu wel is. Laten wij Hem verwachten. Hij zal zo spoedig mogelijk tot ons komen. Laat ons onze ogen opheffen naar de hemel, want Hij alleen is onze rijkdom. Als wij Jezus hebben, dan hebben wij alles.

Toepassing

U vraagt: Wat moeten we dan doen? Hoe moeten we Hem verwachten? O, christenen, u zou eerst eens moeten erkennen dat Hij nog steeds weg is. De mensen voelen het niet en zien niet dat Jezus is weggegaan. Ze weten niet van hun eigen ellende. Ze kennen die niet. Hoe moeten ze dan erkennen dat Jezus is weggegaan?

O, christenen, toch is dat het juiste middel, u moet erkennen dat Jezus is weggegaan. U moet zuchten en bidden of Jezus mag terugkeren. Of u zou mogen worden opgewekt uit deze doodsslaap, uit deze kuil der ongerechtigheid. U moet Hem met de bruid zoeken, net zo lang tot u Hem gevonden hebt (Hooglied 3:1).

U zegt: moet ik dan eerst geloven dat ik nog onherboren ben? U zou, als u dat wilt, diep in slaap kunnen blijven. Maar zij die slapen moeten juist ontwaken, zodat zij opstaan uit de doden en Christus over hen zou lichten. Aan hen in wie het beeld van Christus niet is, zou men bekend moeten maken dat ze het beeld van de satan dragen. Men moet aan hen, in wie men geen geestelijk leven bespeurt, eerlijk zeggen dat ze maar een natuurlijk mens zijn. Maar daarover ontsteekt u in woede. Let dan eens op uzelf en oordeel dan of deze handelwijze een christen past. Of u een kind van God bent als u zo leeft.

Maar, zegt u, weet wat u doet. U mag niet oordelen en zeker niet een mens veroordelen. Toch is dit wat ik zeg naar het Woord van God. Al zou ik dwalend in mijn oordeel, tegen een vrome zeggen dat hij veroordeeld was, dan zou hij daarom evengoed een kind van de Heere blijven. Maar u zegt, nee, wij blijven bij ons standpunt, en willen zowel met de wereld als met God leven, en dat terwijl u weet dat het licht geen gemeenschap heeft met de duisternis. Anderen erkennen in gespeelde vertwijfeling dat ze veroordeeld zijn volgens hun leraar. Maar wat voor waarde heeft deze belijdenis? Evenveel als wanneer een kind zegt dat het van zijn moeder iets niet mag eten, maar zijn hart blijft er begerig naar. Maar ik roep u op om uw boze weg te verlaten en u op de weg des levens te begeven.

U zegt dat we over het hart oordelen. Maar Christus heeft Zelf gezegd in Mattheüs 7:16- 21, dat de boom aan zijn vruchten zal gekend worden. Daarom vraag ik u, als ik zie dat een mens geen enkel beginsel van de gronden der waarheid heeft, mag ik dan zeggen dat hij niet het beeld van Jezus draagt maar het beeld van de satan, zolang hij zo blijft? Zeker, want als ik het niet zeg, zal de Heere mij en die mens veroordelen en zij zullen

mij op de jongste dag verwijten waarom ik hen niet gewaarschuwd heb. Zij zullen eens tegen mij zeggen, waarom hebt u mij niet harder aangepakt? Moet ik tegen iemand, die een net, uiterlijk burgerlijk leven leidt, zeggen dat hij een christen is? Nee, daarvan vertonen ze geen kenmerken, geen vruchten die voortkomen uit de stam van Jesse. Ze zijn niet door een waar geloof Christus ingelijfd. Moet men zulke mensen tot het Avondmaal nodigen? Van de leraars die zo doen is te vrezen dat ze geheel blind zijn en samen met hun hoorders in de gracht zullen vallen. Zou het u echt schaden als de prediker tegen u zei: U bent een kind van de duivel? O nee, zeker niet. Ik weet wel waar het u aan schort. U wilt een werelds leven blijven leiden en in de oude sleur voortgaan. Maar helaas, de ware oorzaak is dat de Bruidegom weg is. Begeert u veranderd te worden? Zou u niet graag het beeld van Jezus vertonen? Zoekt u de Heere te dienen met uw hele hart? Wilt u Zijn vermaningen overdenken en daarnaar uw leven inrichten? Dan zal de Bruidegom terugkeren, maar indien niet, dan zult u werkelijk verloren gaan. De satan zal u aansporen om te zeggen dat de predikers u altijd wantrouwen, maar zulke gedachten moeten verre van u zijn.

U moest altijd begerig zijn om u te laten onderwijzen. U vraagt: Door welke middelen?

We moeten God bidden en smeken, zoals Hij ons bevolen heeft toen Hij van ons ging: Uw Koninkrijk kome. Dat wil zeggen, bidden of Jezus Koning wil worden over uw ziel. U moet met de bruid uit Openbaring 22:20 zeggen: Kom Heere Jezus, ja kom haastig. U moet zuchten en worstelen en sterk daarin aanhouden. Dan zal de Heere komen en een zegen geven.

We moeten met een groot inzicht in onze eigen onmacht en gebrek tot Hem komen. Zo alleen moeten we Hem daarom vragen. We moeten geduldig het van Hem verwachten en naar Hem uitzien, meer dan de wachters op de morgen, want bij Hem is verlossing.

Nogmaals, we moeten onze Bruidegom tegemoet gaan. Ieder van ons moet zo zijn hart Hem aanbieden en zeggen: Heere, daal eens neer met de beekjes van Uw gunst. Kom, mijn lieve Jezus, laat een zoet vloeiende en een zielverkwikkende straal van Uw gunst in mijn hart stromen. Dan zal Hij zeggen: Waar bent u, verdrukte lelie onder de doornen, waar bent u gij belaste? Ik zal u genezen. Ik zal u ogenzalf geven. Ik zal uw hart innemen.

Wat denkt u van de Bruidegom? Zegt u: Heere Jezus, vergeef mij mijn

zonden, opdat ik in de hemel mag komen? Of vreest u Hem als een Rechter, als een streng Mens zoals de dienstknecht in Lukas 19:21? Zo moet u niet doen, maar u moet zich buigen voor Zijn hoge Majesteit. De lof van Zijn grote Naam moet u voor ogen hebben, zoals David in Psalm 45: 'Mijn hart geeft een goede rede op; ik zeg mijn gedichten uit van een Koning... Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort op Uw lippen' (vers 2-3). Dit moet uw bedoeling zijn.

U moet zich geheel overgeven aan de Heere en zeggen: Heere, daar is mijn hart, kom dan haastig en neem het aan. Zuiver en reinig het. Ik stel me voor Uw troon. Het gaat dan niet om in de hemel te komen, maar allermeeest om Zijn Majesteit te verheerlijken. Zo kom dan tezamen. Zeg tot mij, wij zullen de Heere samen bidden. Laat dan de wereld spotten zoveel zij wil. Wij zullen evenwel voortgaan in het verheerlijken van Zijn grote Naam. Laat ons daarnaar uitzien. AMEN

Jodocus van Lodenstein

Jodocus van Lodenstein is een bekende theoloog uit de tijd van de Nadere Reformatie, die niet alleen door zijn preken maar ook door zijn gedichten bekend is geworden. Hij werd op 6 februari 1620 te Delft geboren, waar zijn vader schepen was. Reeds in zijn jeugd leefde de begeerte in zijn hart om het Evangelie van Gods genade te prediken. Hij ging theologie studeren in Utrecht, waar Gisbertus Voetius zijn leermeester was. Daarna studeerde hij oosterse talen in Franeker. Daar was toentertijd ook een universiteit. Hij studeerde hier onder leiding van de hoogleraar Johannes Coccejus, bij wie hij ook in huis woonde. Hoogleraren namen dikwijls jongelui van stand in hun gezin op. De vriendschap met Coccejus bleef bestaan, ook toen Van Lodenstein later in de theologische geschillen de zijde van Voetius koos.

In 1644 werd hij tot predikant bevestigd in Zoetermeer. Reeds in zijn eerste gemeente maakte zijn ernstige, strenge prediking diepe indruk. Hij leed aan de geesteloosheid van de Gereformeerde Kerk in zijn tijd. In 1650 ver trok hij naar Sluis in Zeeuws-Vlaanderen. Al na korte tijd nam hij een beroep aan naar Utrecht. Door zijn zwakke gezondheid duurde het een jaar voordat hij in 1653 in zijn nieuwe gemeente werd bevestigd.

Van Lodenstein was welgesteld. Hij leefde op een buitenplaats aan de rand van Utrecht als ongetrouwd man. Zeer ingrijpend was dat de Fransen hem in 1672 als gijzelaar meenamen naar Frankrijk. Hij is later veilig teruggekomen. Op 6 augustus 1677 is hij in Utrecht overleden. Jodocus van Lodenstein was een begaafde prediker, die zijn gehoor wist te boeien. Hij legde alle nadruk op de noodzaak tot bekering en levensheiliging. Zijn dichterlijke aanleg blijkt uit zijn bundel "Uytspanningen" (uitgegeven in 1676), die vele drukken beleefde en ver uitstak boven de rijmen van zijn geestverwanten.

Bronnen:

- Christelijke Encyclopedie, deel 4, 2^o druk, Kampen 1959, pg. 474. Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, blz. 253.
- De preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Hij komt uit de prekenbundel "Overjarig Koren", 19^e jaargang nr. 1 van mei 1941, uitgegeven door Romijn & Van der Hoff te Gorinchem.